

Metropolis M

NO 4 - 2013 AUG / SEP

TIJDSCHRIFT OVER HEDENDAAGSE KUNST

NIEUW OF NEO
Neo-materialisme
Neo-camp
Neo-primitivisme
Apichatpong Weerasethakul
Experimental Jetset

gerlach en koop

The Making of Helen Marten

EXTRA: 32p STARTERS

10,50 EURO

KOPIEËN ZONDER ORIGINEEL

GERLACH EN KOOP

DOOR LAURA VAN GRINSVEN

gerlach en koop, *Omtrek, omtrek*, 2010, afgegoten broekriemgaten, porselein

gerlach en koop, *Verminderde ruimte*, 2010, twee ineengeschoven bureaus, foto Kristien Daem

COPIES WITHOUT ORIGINAL GERLACH EN KOOP

BY LAURA VAN GRINSVEN

Ze nemen in de Nederlandse kunst een geheel eigen plek in: gerlach en koop uit Den Haag en Brussel. Ze verstaan het vermogen de dingen hun eigen leven terug te geven. Weg van de functies die wij aan ze hebben opgedrongen. Soms ook in lijn ermee. Het blijkt alles een kwestie van verhouding.

Twee kleine porseleinen vormpjes, rond, een diameter van niet meer dan een paar millimeter, de ene net iets groter en dikker dan de ander. Ze liggen daar op de grond. Velen hebben ze niet eens opgemerkt tussen alle andere objecten. Ze zwijgen. Ze wachten af tot iemand ze ontdekt, of misschien wel niet. De vorm is herkenbaar maar moeilijk terug te leiden naar wat het precies is. De kleine objecten verrassen, ze bekruipten, ze doen struikelen. *Omtrek, omtrek* (2010) vermeldt de titellijst, en ook: twee afgegoten broekriemgaten.

gerlach en koop: 'Vlak voordat we naar Frankrijk vertrokken voor de tentoonstelling *Radical Autonomy* in 2009-2010 herbekeken we *Banshun* (1949) van Yasujir Ozu, een film waaruit we een heel korte scène kozen, een paar seconden, om te gebruiken voor het tijdschrift *Post* dat we voor die tentoonstelling maakten. *Banshun* is een subtiele film over de ingewikkelde verhouding tussen traditie en moderniteit. Oorspronkelijk hadden we allebei onafhankelijk van elkaar de adem ingehouden bij de scène waarin de hoofdpersoon in grote emotionele nood het huis uitloopt. Tenminste dat is wat je denkt dat er gebeurt. Je ziet iets heel anders, een simpel shot dat er helemaal niets mee te maken heeft. Geen bevestiging dus, maar ook niet om het even wat. Het scheerde langs de rand van niets. Het effect ervan was heel sterk en het bewerkstelligt een overdracht die heel intens is, maar nauwelijks grijpbaar.

Toen we opnieuw (en nu samen) naar de film zaten te kijken, trok

iets anders onze aandacht. Op een gegeven moment zegt de vader tegen de dochter: "De zeep is op. M'n ceintuur." Terloopse woorden zonder nadruk, maar wel in een film waarin heel weinig wordt gesproken. Ze brachten tussen ons een reeks associaties op gang. Grip, geen grip, vastsnoren en losglippen, regels - traditie, wet, autoriteit, en ontsnapping. Zonder direct plan gristen we de volgende ochtend nog een extra broekriem mee. In Frankrijk probeerden we beide voorwerpen op een vanzelfsprekende manier met elkaar te verbinden door de riem in te zeppen, met een beweging zoals je een scheermes aanscherpt. Uiteindelijk

Inderdaad kun je ons werk gemakkelijk over het hoofd zien

vonden we dat het tussen handeling en object bleef steken, waardoor het moeilijk toonbaar was, en dus lieten we het weg. De riem ging mee terug, en de zeep die zich vooral in de riemgaten had verzameld droogde uit. Dan ligt zoiets een tijdje in de weg, totdat we zagen dat de per ongeluk in zeep afgegoten broekriemgaten ons een andere, nieuwe mogelijkheid boden. Trouwens, juist nu werken we aan een editie voor MOREpublishers uit Brussel waarin we proberen om hetzelfde uitgangspunt op een andere manier uit te werken. Niets is ooit mislukt en niets is ooit af.'

Het collectief gerlach en koop maakt werk dat uit kleine gestes bestaat die gemakkelijk over het hoofd te zien zijn: herkenbare, minimaal aangepaste objecten, zoals een broekriem, een pak kopieerpapier, een prullenbak, een bureau, een schoenveter.

gerlach en koop: 'Inderdaad kun je ons werk gemakkelijk over het hoofd zien. In een tijd waarin iedereen, inclusief kunstenaars, streeft naar

een maximale zichtbaarheid, is dat misschien ongewoon. Hoe vrijwillig is dat streven eigenlijk?'

Het zijn objecten die we elke dag om ons heen vinden, waar we op vertrouwen, die we gebruiken. Toch hebben we hier niet zomaar van doen met readymades. Er is iets met de werken aan de hand, de objecten zijn ongrijpbaar. Ze bewerkstelligen een enorme struikeling binnen ons begrippenapparaat. Steeds is er het gevoel dat er betekenislagen verborgen liggen, onverhulde concepten, diepe gedachten die niet te vangen zijn. Tegelijk geeft dit een enorme openheid en lucht. De woorden die we aan de dingen geven komen ervan los te staan, waardoor ze kunnen bewegen en nieuwe verbintenissen kunnen aangaan, zoals in een gedicht gebeurt. Het is conceptuele poëzie.

En het is grappig. Het banale van de dingen en de ernst waarmee ze getoond worden is waanzin. Waarom zo lang over broekriemgaten nadenken, waarom er zo lang naar turen? Wat ben ik aan het doen? Een uitiem zelfreflexief moment. Je lacht om jezelf, niet om de dingen. Om je eigen beperkingen, je eigen ernst.

Die ernst ligt ook in de grote precisie van gerlach en koop. Een eerdere tentoonstelling bij Ellen de Bruijne Projects heette: *Niet niet precies. Pas pas précis* (2010).

gerlach en koop: 'Precisie is noodzakelijk, maar daar is niet alles mee gezegd. Niet niet precies is niet hetzelfde als precies. Belangrijker is het moment waarop het werk ons ontglipt, wanneer we het zelf niet meer volledig begrijpen, al het voorbereidende werk ten spijt. Wanneer je ernaar kijkt alsof het van een ander is, en je ineens toeschouwer bent geworden. Juist dan is het werk toonbaar. We probeerden dus met die titel onze precisie te relativieren (of was het preciseren?). Natuurlijk is een dubbele ontkenning een bevestiging, maar in het dagelijks spraakgebruik - ik heb dat nooit niet zo bedoeld - zet het vaak gewoon de

They occupy a particular place in Dutch art: gerlach en koop from The Hague and Brussels. They know ways to return life to things. Away from the functions that we have forced upon them, though sometimes also in line with these. It is all a question of relation, as it turns out.

Two small porcelain shapes, round, no more than a few millimetres in diameter, one only slightly bigger and thicker than the other. There they are, on the floor. Many people have not even noticed them among all the other objects. They are silent. They wait for someone to notice them, or perhaps not. Their shape is recognizable, although it is hard to say what it is exactly. The small objects surprise and creep up on you. They make you stumble. *Circumference, circumference* (2012), it says on the list of titles and also, 'cast belt holes'.

gerlach en koop: 'Shortly before we left for France for the exhibition *Radical Autonomy* (2009), we watched Yasujirô Ozu's film *Banshun* (1949) again. We used a very short scene of just a few seconds from this film for *Post*, a magazine that we produced for the exhibition. *Banshun* is a subtle film about the complex relationship between tradition and modernity. The first time we saw it, though not together, we both held our breath during the scene in which the protagonist leaves the house in great emotional distress. At least, that is what you think is happening. What you actually see is something quite different, a simple shot that is totally unrelated to the previous one or the next. It is not affirmative, but neither is it just any shot. It grazes the edge of nothing. The effect was quite powerful, since it effectuated a transfer that is quite intense, but also rather intangible.

When we watched the film again, this time together, something else caught our attention. At one point the father says to his daughter: 'We are out of soap. My belt.' Casual words, spoken without emphasis, but in a film in which very little is said. These words triggered a whole series of associations between us. Grip, no grip, tight-

ening and loosening, rules — tradition, laws, authority— and escape. The next morning, without any clear plan, we stuck an extra belt in our luggage. In France we tried to connect both objects in a natural way by coating the belt with soap, in a movement that resembled the way one sets a razor. In the end we considered this to be between act and object, making it difficult to exhibit and therefore we left it out. The belt travelled back home with us and the soap that had gathered in the belt holes gradually dried out. The thing just lay there for a while, until we saw that the belt holes accidentally cast in soap provided us with a different, and new possibility. We are currently, by the way, working on an edition for MOREpublishers in Brussels in which we return to the same point and develop it in another way. Nothing ever fails and nothing is ever finished.'

The collective gerlach en koop produces work that consists of small gestures that are easily overlooked: recognizable, minimally adjusted objects such as a belt, a pack of copying paper, a dustbin, a desk, a shoelace.

gerlach en koop: 'Indeed, our work is easily overlooked. In times when everyone, including artists, aspires to maximum visibility this is perhaps unusual. But how voluntary is this aspiration?'

These are everyday objects that we find around us all the time, objects we trust and use. And yet the works of gerlach en koop are not simply readymades. There is something about them. The objects are intangible and cause our conceptual framework to stumble. We keep getting the feeling that there are hidden layers of meaning, unrevealed concepts, deep thoughts that elude us. At the same time, this creates a lot of openness and air. The words we assign to things become detached from them, allowing the words to move about and enter into new relationships, like in a poem. This is conceptual poetry.

It is also funny. The banality of the objects and the serious way in which they are presented is madness. Why would we want to think about belt

holes for a long time, why gaze at them for so long? What am I doing? It is an ultimate self-reflective moment. You are laughing at yourself, not at the objects. At your own limitations, your own seriousness. The same seriousness can be found in the great precision that gerlach en koop practice. An earlier exhibition at Ellen de Bruijne Projects was entitled *Niet niet precies. Not not precise. Pas pas précis* (2010).

gerlach en koop: 'Precision is necessary, but that's not all. 'Not not precise' is not the same thing as 'precise'. Much more important is the moment when the work slips out of our hands, when we no longer fully understand it ourselves, in spite of the work we did in preparation: when you look at it as if it was made by someone else and you have suddenly become a spectator. Exactly then can the work be exhibited. By choosing this title we tried to put our precision into perspective. A double negative is a confirmation, of course, but in daily usage — 'I never said nothing' — it usually only emphasizes the denial. The Dutch author Gerrit Krol has written about this: 'The most abstract word in the world: the word 'not'. 'Not' is always used in a context whose meaning you cannot, by definition, specify. Such a context can easily have all sorts of different meanings, especially contexts that already include the word 'not'. Two times 'not', therefore. Means that you are actually saying 'yes'. This is often used to construct a context that has a defined and known meaning — in order to give that meaning, one could say, a slight twist. It's what you do when you do not wish to say exactly what you mean.'¹¹

Because of their precision, these works seem to be nonhuman, almost industrial. They are beyond signature and style. gerlach en koop remain invisible. This is emphasized in the name, constructed by combining their surnames with the conjunction 'en' (Dutch for 'and'): 'gerlach en koop'. Why in lowercase? Are they dissolving their identities into a collective that is no longer bound to their persons but only to objects? Has the name become like things — chairs,

geleucht en veldsp. No two triangles can be the same. 2012. www.geleucht.be
Hors Les Murs, Jardin des Tuileries, FIAC, Paris

ontkenning wat sterker aan. Gerrit Krol heeft daar iets over geschreven: "Het meest abstracte woord dat er is in de wereld: het woordje 'niet'. 'Niet' wordt gebruikt, altijd, in een context waarvan je de betekenis, per definitie, niet kunt aanwijzen. Zo'n context kan dus makkelijk allerlei en verschillende betekenissen hebben, vooral contexten die zelf al het woordje 'niet' bevatten. Twee keer 'niet' dus. Betekent dat je eigenlijk 'ja' bedoelt. Wordt vaak gebruikt ter samenstelling van contexten met een aanwijsbare, bekende betekenis —om die betekenis, zou je kunnen zeggen, een tikje anders af te stellen. Als je niet precies wilt zeggen wat je bedoelt, doe je dat."¹

Door de precisie doen de werken bovenmenselijk aan: bijna industrieel. Het gaat voorbij aan handschrift en stijl. gerlach en koop blijven onzichtbaar. Dit wordt benadrukt in de naam, die door de beide achternamen en het tussenvoegsel 'en' gevormd wordt: 'gerlach en koop'. Waarom de kleine letters? Laten ze samen hun identiteit opgaan in een collectief, dat niet meer persoons- maar objectgebonden is? Is de naam geworden zoals de dingen die wij met een kleine letter laten beginnen: stoelen, flessen, kunstwerken? Het is een naam die ding is geworden: luxaflex. Het is een benadrukken van de verwijdering van de persoon uit het werk.

gerlach en koop: 'Collectieven hebben geen centrale autoriteit, geen centrum. We schuiven alle verantwoordelijkheden in de richting van de ander, die ze weer terugschuift, en zo verder, totdat alles ergens onder het voegwoord 'en' is verdwenen. Kwijtgespeeld. We zijn assistenten van een kunstenaar met een dubbele naam die afwezig is en eigenlijk ook geen naam heeft. We zijn kopieën zonder origineel. Het verlangen om nog iets individueel te doen waren we al heel snel kwijt. Het waren altijd anderen die ons er verbaasd naar vroegen. Mark Smith van The Fall zette een "E." tussen zijn voor- en achternaam om zich als "very individual" van zijn duizenden naamge-

noten te onderscheiden. Alighiero Boetti zette een "e" (Italiaans voor "en") tussen zijn voor- en achternaam om de gespletenheid te benadrukken die hij ervoer tussen de extraverte publieke figuur die nodig is om het werk te tonen en de teruggetrokken private persoon die nodig is om het werk te maken. Dat is een onoplosbare gespletenheid die we herkennen en die ook wij met een voegwoord proberen dragelijk te maken. Toch voegt het "en" tussen onze beide namen niet zozeer twee individuen samen, maar zorgt het eerder voor identiteitsverdunding.'

We zijn assistenten van een kunstenaar met een dubbele naam die afwezig is en eigenlijk ook geen naam heeft. We zijn kopieën zonder origineel.

De neutraliteit van de gekozen naam 'gerlach en koop' werkt door in de werken. Door de verwijdering van zichzelf, het menselijke, wordt de vraag naar de identiteit van de makers versterkt, gemystificeerd. Nu en dan zijn ze wel expliciet in het werk aanwezig. Toch wordt er nooit werkelijk iets over de kunstenaars onthuld, de gegevens zijn abstract, paspoortgegevens. Bijvoorbeeld in een ander werk dat net als *Omtrek, omtrek* vaak onopgemerkt blijft: *Concessies? Nooit doen.* (2007), een rechtgebogen paperclip die met plakband op de hoek van een muur geplakt is. Uit verveling werd ontdekt dat een uitgevouwen paperclip de afmeting heeft van het exacte lengteverschil tussen de twee kunstenaars.

gerlach en koop: 'Alles begint bij verveling.'

De paperclip is niet alleen de meetbare ruimte maar ook de ruimte

waarin overeenstemming bereikt moet worden tussen beiden. Het is de samenwerking. Zonder concessies uiteraard.

gerlach en koop: 'Zonder concessies gaat het niet. De titel komt dan ook uit het *Woordenboek van pasklare ideeën* van Gustave Flaubert dat opgenomen werd in zijn nooit voltooid boek *Bouvard en Pécuchet* (1881).² Flaubert legde tijdens zijn leven lange lijsten aan van *idées reçues*, gemakzuchtige ideeën over de wereld, die niet kloppen, maar die desondanks door bijna iedereen voor waar worden aangenomen. Dat boek lezen we lang geleden, lang voordat onze samenwerking begon, en onlangs bij het herlezen viel ons op dat wanneer de twee kopiïsten gedesillusioneerde besluiten opnieuw te gaan kopiëren — wat het einde is van het onvoltooid manuscript —, ze eerst een dubbel bureau laten maken. Dat was bij geen van ons tweeën opgekomen bij het denken over *Verminderde ruimte*.'

De twee ineengeschoven bureaus *Verminderde ruimte* (2010) gaat over samenwerking. Door het volume van de twee ladeblokken is er nog plek voor een halve persoon. Het laat zien dat samenwerken niet meer oplevert, maar juist de ruimte beperkt.

In de tentoonstelling *De bezetenen van het Ontariomeer* bij Stroom Den Haag in 1997 werkten gerlach en koop voor het eerst samen, sinds 2000 vormen ze een collectief. Een typerend werk was *kunstboeken (naast de kunst)* (2004) in de bibliotheek van het Van Abbemuseum, waar ze alle boeken naar achteren schoven om zo de imponerende professionele bibliotheek in een persoonlijke te veranderen, en de duistere ruimte achter de boeken naar voren te halen, iets wat je een vorm van overspronggedrag zou kunnen noemen. Sindsdien hebben ze deelgenomen aan tentoonstellingen in onder meer De Appel, het Kröller-Müller Museum, Casino Luxembourg, het S.M.A.K, De Vleeshal en tonen ze hun werk regelmatig bij Ellen de Bruijne Projects. Al enige jaren wo-

bottles, art works— that we also write without an initial capital letter? It is a name that has become a thing, like xerox. It stresses the removal of the personal from the work.

gerlach en koop: 'Collectives do not have a central authority, no centre. We shift all responsibilities towards the other, who then shifts them back again, and so on, until everything has disappeared somewhere underneath the conjunction 'en'. Lost. We are the assistants to an artist with a double name who is absent and doesn't really have a name. We are copies without original. Pretty early on, we lost the desire to do anything individually. It was always others who wondered about it. Mark Smith of The Fall put 'E.' between his first and last name to distinguish himself as 'very individual' from the thousands of people with the same name. Alighiero Boetti put an 'e' (Italian for 'and') between his first and last name to stress the division he experienced between the extrovert public figure that is needed to show the work and the reclusive private person who is needed to make it. This is an insoluble division, which we recognize and also try to make bearable by adding a conjunction. Although the 'en' between our names doesn't really combine two individuals but rather dilutes our identities.'

The neutrality of the name 'gerlach en koop' is also present in the works themselves. By removing oneself, the human element, the question about the identity of the makers becomes more poignant and is mystified. Now and then they are explicitly present in the work. Still, nothing is ever really revealed about the artists. All the information is abstract, like data in a passport. For example in another work that, like *Circumference, circumference*, is often overlooked: *Concessions? Never make any.* (2007), a straightened paperclip taped onto the corner of a wall with sellotape. One day, out of sheer boredom, the artists discovered that the length of a folded-out paperclip exactly matched the difference in height between the two of them.

gerlach en koop: 'Everything starts from boredom.'

The paperclip is not only the measurable space but also the space in which they have to come to an agreement, in collaboration. Without concessions, of course.

gerlach en koop: 'Without concessions it doesn't work. The title is from Gustave Flaubert's *Dictionary of Received Ideas* (1913), which was part of his never-finished novel *Bouvard et Pécuchet*.² Throughout his life, Flaubert made long lists of *idées reçues*, insipid ideas about the world that are incorrect but are nevertheless believed to be true by almost everyone. We had both read that book a long time ago, long before we started working together, and when we recently read it again, we noticed that when the two copy-clerks become disillusioned with their forays into almost every branch of knowledge and decide to start copying again —and this is where the unfinished manuscript ends— they first have a double desk made. That fact had never occurred to us when we were thinking about *Lessened Space* (2010).'

Lessened Space, two desks slid into each other, is about working together. The volume of two blocks of drawers leaves room for only half a person. It shows that working together doesn't produce anything extra, but instead limits space.

gerlach en koop first collaborated in 1997 for the exhibition *De bezetenen van het Ontariomeer* [The Obsessed of Lake Ontario] in the Stroom gallery in The Hague. Since 2000 they are a collective. A typical work was *art books (beside the art)* (2004) in the library of the Van Abbemuseum in Eindhoven (the Netherlands). Here they shifted all the books to the back of the shelves in order to transform the impressive professional library into a personal one and remove the dark space behind the books, an act that could be considered as a kind of displacement behaviour. Since then they have taken part in exhibitions in many art venues, including de Appel, the Kröller-Müller Museum,

Casino Luxembourg, S.M.A.K and the Vleeshal and they regularly show their work at Ellen de Bruijne Projects. For some years now they have been living and working alternately in The Hague and Brussels.

gerlach en koop: 'We commute as we see fit, in a rhythm that is mostly dictated by the work. We have never quite succeeded in making people accept this idea of a non-fixed place of residence (see also: dilution of identity). 'Oh, are you two here? I thought you were in Brussels.' And vice versa when we are in Brussels. At first we tried to explain to everyone at length why this is, but now we don't bother anymore because we like it. Most people assume that we are where we clearly are not. It's a sensation that is very hard to describe. Semi-adrift. Not there and not here, so nowhere. Dissolved while going back and forth, somewhere halfway in between.'

No two things can be the same (2012) consists of a dustbin that has been placed inside another dustbin.

gerlach en koop: 'A friend of ours compared it to a *pieta*: someone whose days are numbered is being supported and carried by a member of the same family. And, far-fetched as it may seem, not much later someone else suggested that the figure of J. Christ strikingly resembled a ready-made: after all, here was a man who could in no way be distinguished from any other ordinary man by the unbiased onlookers of that day and age.'

There are multiple versions of the work, such as the one with two office bins, and another one with two park bins in the Jardin des Tuileries in Paris. What does it mean to put one dustbin inside another one? One might say that the one has been thrown away into the other one. This makes them different: one has been discarded, while the other is the carrier that has preserved its function. If they were two boxes, then one box would have been stored inside the other. If they were blocks, then one block would have been stacked on top of the other. The defining property of a dust

nen en werken ze in Den Haag en Brussel.

gerlach en koop: 'We reizen heen en weer zoals het ons uitkomt, in een ritme dat vooral door het werk wordt gedictieerd. Het lukte niet erg om mensen het idee van een onvaste woonplaats (zie ook: identiteitsverdunning) te laten aanvaarden. "Ah, jullie hier? Ik dacht dat jullie in Brussel zaten." En in Brussel precies andersom. In het begin probeerden we nog iedereen omstandig uit te leggen hoe het zat, maar nu laten we het zo, omdat het ons bevalt. De meeste mensen veronderstellen dat we zijn op de plek waar we juist niet zijn. Het is lastig om die sensatie te beschrijven. Half losgeslagen. Niet daar en niet hier, dus nergens. Opgelost tijdens het heen-en-weer reizen, ergens halverwege.'

No two things can be the same (2012) bestaat uit een prullenbak die in een andere prullenbak is gezet.

gerlach en koop: 'Een vriend van ons vergeleek het met een piëta: iemand wiens dagen geteld zijn wordt ondersteund en gedragen door een lid van dezelfde familie, en hoe vergezocht ook, niet veel later beweerde weer iemand anders dat de figuur van J. Christus toch wel opvallend veel overeenkomt met een readymade, want het was een man die voor de onbevooroordeelde toeschouwer destijds op geen enkele manier te onderscheiden was van elke andere gewone man.'

Er bestaan verschillende versies, zoals twee kantooprullenbakken en twee parkvuilnisbakken in Jardin des Tuileries in Parijs. Wat betekent het om twee prullenbakken in elkaar te zetten? Je zou kunnen zeggen, dat de ene in de andere is weggegooid. Daarmee onderscheiden ze zich, de ene is de weggegooidde, de andere afvalbak is de drager die zijn functie als afvalbak heeft behouden. Waren het twee dozen, dan was de ene op de andere gestapeld. De eigenschap van een prullenbak is, dat alles wat

erin terecht komt geloosd wordt.

gerlach en koop: 'Die verschillende versies zijn er omdat we wilden zien of we het concept konden uitputten. Of de uitputting óók in de uitvoering zou kunnen zitten. Er is bijvoorbeeld een posterversie gemaakt volgens het concept van het packshot, een term uit de reclame-industrie. Een perfect uitgelichte, haarscherpe opname van een product, vaak op een bleekblauwe achtergrond, die niet bedoeld is om te verleiden maar om het herkennen van het product in de winkel te bevorderen. Het gaat ons nu niet om het product maar om het er doorheen kijken, zoals je om te kunnen lezen door de letters heen moet kijken. Dat er iets eigenaardigs gebeurt wanneer je een prullenbak in een andere prullenbak zet. Overal. En dan kan de verpakking weg.'

De poster, aan beide zijden met het packshot bedrukt, lijkt een verdubbeling van dezelfde afbeeldingen. Toch is het idee van het identieke een illusie. De ene afbeelding zal altijd zichtbaar zijn, de ander verborgen tegen de muur. Na verloop van tijd zal de kleur van de voorste verbleken en zal benadrukt worden dat ze niet-identiek zijn. *No two things can be the same* ook al zijn twee dezelfde prullenbakken. Dingen zijn er altijd ten opzichte van elkaar en ten opzichte van ons en nooit of te nimmer identiek.

In de lente van 2013 was in Stroom Den Haag de tentoonstelling *United We* te zien, waaraan gerlach en koop deelnamen. De tentoonstelling onderzocht verschillende soorten artistieke samenwerking. Getoond werd *The Two Pages* (2010), twee pakken kopieerpapier die identiek lijken maar het niet zijn. Het ene pak is net enkele millimeters hoger, omdat het geopend werd om de voorkant van het gesloten pak ernaast op de vijfhonderd vellen te kopiëren, waarna het pak weer netjes werd afgesloten. Het kopieerproces zorgde voor de verdikking.

Bij Stroom was tevens het nieuwe werk *Untitled* (2013) te zien. Zien

is echter niet het juiste woord. Het werk werd voornamelijk ervaren. Het souterrain van Stroom werd in twee vrijwel identieke, gespiegelde ruimtes verdeeld, door de doorgangen in de tussenliggende muur te blokkeren. De vloer van de linker ruimte werd verhoogd, de hoogte van een uitgevouwen paperclip. Het werd een podium, een kopie en extra volume, net als *The Two Pages* die in de andere ruimte te zien waren. Het verschil tussen beide ruimtes was niet direct waarneembaar door de tussenliggende muur. Toch kon het ervaren worden, op een andere manier. De vloer was dicht bij de laatste traprede gekomen en na de afdaling, was de eerste stap in de tentoonstellingsruimte een struikeling.

En die struikeling blijft zich steeds herhalen bij het bekijken van het werk van gerlach en koop. Maar alleen wanneer je goed oplet.

gerlach en koop: '(at last) under the influence of that strange perplexity of inert irresolution (2009/2011). Een rechte schoenveter die tegen de muur leunt. De besluiteloze verlamming uit het citaat dat de titel vormt³, kan een walvis bevangen wanneer de drift om aan te vallen en de drift om te vluchten even sterk zijn. Walvisvaarders hopen erop omdat het dan gemakkelijk is om het dier binnen te halen, in het Engels heet het verschijnsel dat "the whale is gallied", in het Nederlands: "de walvis hangt".'

Laura van Grinsven is kunsthistoricus en filosoof

gerlach en koop exposeren vanaf 2 november bij Ellen de Bruijne Projects, Amsterdam

Alle foto's courtesy Ellen de Bruijne Projects, Amsterdam

¹ Gerrit Krol, *De schrijver, zijn schaamte en zijn spiegels*, Querido, Amsterdam, 1981

² Gustave Flaubert, *Bouvard et Pécuchet*, 1881, vertaling Edu Borger, Amsterdam 1988

³ Herman Melville, *Moby-Dick; or The Whale*, 1851

bin is that everything that ends up in it is to be discarded.

gerlach en koop: 'These different versions exist because we wanted to see whether we could exhaust the concept, whether the exhaustion could also be in the execution. For instance, a poster version has been made following the concept of the 'pack shot', which is a term from the advertising industry. A perfectly lit, pinpoint-sharp image of a product, often against a pale blue background, that is not meant to seduce us but simply to make the product instantly recognizable within a shop. Here we are not concerned with the product itself, but with its transparency, much like the way you have to look past the letters in order to read, the fact that something curious happens when you put one dustbin in another one. Always. And then you no longer need the packaging.'

The poster, with the pack shot printed on both sides, appears to be a doubling into two identical images. And yet this notion of the identical is an illusion. One of the images will always be visible, while the other one will be hidden against the wall. In due course, the colour of the front image will fade, underlining the fact that they are not identical. 'No two things can be the same', even when they are two identical dustbins. Things are always there in relation to each other and in relation to us, and never ever are they identical.

In the spring of 2013, gallery Stroom in The Hague presented the exhibition *United We*, in which gerlach en koop took part. The exhibition explored various types of artistic collaboration. On display was *The Two Pages* (2010): two packs of photocopy paper that look identical, but are not. One pack is a few millimetres thicker, because it was opened in order to photocopy the front of the other, unopened pack, fivehundred times; after which the sheets were neatly wrapped again. The copying process made the pack thicker.

Their latest work, *Untitled* (2013), could also be seen at Stroom. Or perhaps 'seen' is not the right word, as

the work was mainly 'experienced'. Stroom's basement was divided into two almost identical mirrored spaces by blocking the passages in the dividing wall. The floor of the space on the left was raised by the height of a folded-out paperclip, turning it into a platform, a copy, and extra volume, just as with *The Two Pages* that was on display in the other space. The difference between both spaces could not be discerned directly because of the dividing wall. Still, it could be experienced, if only in a different way. The raised floor had come closer to the last step of the stairs and after descending it, one's first step into the exhibition space became a stumble.

It is a stumbling that repeats itself when watching gerlach en koop's works, but only if one is paying attention.

gerlach en koop: '(at last) under the influence of that strange perplexity of inert irresolution (2009/2011). A straightened shoelace leaning against the wall. The 'inert irresolution' from the quote that makes up the title³, can overcome a whale when its urge to attack and its urge to flee are equally strong. Whalers hope for it, as it makes it easier to haul in the animal. When this happens they say that 'the whale is gallied'.'

Laura van Grinsven is an art historian and philosopher.

translation by Leo Reijnen, thanks to Stroom Den Haag

gerlach en koop at Ellen de Bruijne Projects, Amsterdam
2 November – 21 december 2013

¹ Gerrit Krol, *De schrijver, zijn schaamte en zijn spiegels*, Querido, Amsterdam, 1981

² Gustave Flaubert, *The Dictionary of Received Ideas*, 1881, translation Geoffrey Wall, Penguin, London 1994

³ Herman Melville, *Moby-Dick; or, The Whale*, 1851

HOW TO

1 DON'T CORRECT THE MISTAKES OF OTHERS

2 DON'T ALIGN YOURSELF

3 DON'T CORRECT YOUR OWN MISTAKES

4 LEARN TO DODGE QUESTIONS AND CONTRADICT YOURSELF

—WITH CARE

5 BE STATIONARY

6 AVOID AUTOBIOGRAPHICAL DISCLOSURE

7 DON'T BE REASONABLE

8 REPEAT YOURSELF

9 BLEND IN WITH THE ENVIRONMENT

10 BE NON-SPECIFIC

11 SKIP

WEITERERBODEN

